

anstaltningen skulde træffes eller Meddelelsen udgaa med Handelsministerens og Finansministerens Godkendelse —, at man da i et saadant Ministermøde, hvis der f. Eks. er blevet spurgt af et Medlem af Regeringen, ikke har kunnet svare derpaa paa anden Maade end ved en Fordølgelse og uden at oplyse selv sine Kolleger om, hvorledes Sagen i Virkeligheden laa. Jeg tror ogsaa, at dette er uhørt i en Regering. Og vel kan man sige, at Hemmeligheden maatte bevares, for enhver Pris bevares — man kunde maaske ogsaa sige af politiske Grunde. Men i saa Fald maa man dog sige, at Tilliden er ikke stor fra det ene Regeringsmedlem, fra den ene Minister til den anden, naar man ikke tror, at selv ens Kolleger kan bevare den Hemmelighed, de har faaet betroet. Man plejer at mene, at Kvinder er slemme til at lade Munden løbe, at de er glade ved at have en Hemmelighed; den har kun Værdi for dem, naar den kan fortælles. Det, at Handelsministeren og Finansministeren har den Opfattelse af deres Kolleger, at de er saa sladderagtige og saa lidet egnede til at være Medvidere i en Hemmelighed, det kaster et Lys over Ministeriets Sammenhold, som jeg ikke skal dvæle ved. Men saaledes har det altsaa været.

Og naar man nu gaar videre, er det ikke muligt at lade være at spørge: Hvad var da Aarsagen? Der møder man da efter min Mening to forskellige Aarsager, en for Nationalbankens Vedkommende og en for Ministeriets eller Ministrenes. Nationalbanken ræsonnerer saaledes, og det synes jeg har megen Interesse: Vi lægger Landmandsbankens Opgørelse til Grund, og naar vi gør det, er det ud fra den Betragtning, at Banken kan indtjene sit Tab. Hvis der ved Meddelelsen skabes Ro om den, saa er det rimeligt, at Banken ved den store Indtægt, den har, den overmaade store Balance, som dens Regnskab stadig viser, i Aarens Løb kan indtjene sit Tab. Det er jo egentlig en meget fornuftig Anskuelse. Nationalbanken kan jo siges at være gaaet ud fra Regnskabet for 1921, det, som blev offentliggjort i 1922. Det kaldes nu her, og ogsaa andetsteds, et urigtigt, et falsk Regnskab. Jeg har ikke den mindste Kundskab, hvormed jeg kan bedømme dette, men jeg er noget forbavset over, at man, naar der kunde være saa stor Forskel paa to Opgørelser som mellem Bankinspektørens og Bankens egen, og man dog kunde lægge Bankens egen til Grund for en Regeringsforanstaltning, som det jo dog i Virkeligheden var, selv

om det var Nationalbanken, der traf den, saa kan være ganske forvisset om, at Regnskabet for 1921 er, hvad man kan kalde urigtigt, falsk, løgnagtigt. Thi det var jo rimeligt, at Banken havde gjort det op efter Principper, som ogsaa den senere Opgørelse er gjort op efter. Og det, som er sket, er ganske simpelt dette, at Banken naturligvis vurderer sine Tab lavere og sine Aktiver højere, end f. Eks. Bankinspektøren bagefter gjorde. Sikkert er dette jo ogsaa for en stor Del en Skønssag. Derfor er det maaske ikke saa sikkert, som man her vil gøre det til, at man efter almindelig bankmæssig, forretningsmæssig Opgørelsesmaade kan sige, at dette Regnskab var fuldkommen falsk. Jeg vil aldeles ikke forsvare det, for jeg har ingen som helst Kundskab derom, og jeg er ikke i Stand til at læse et saadant Bankregnskab med den Indsigt, som i og for sig hører til for at bedømme Posterne; jeg tror overhovedet ikke, det er muligt at gøre det, naar man ikke faar Lov til at gaa de enkelte Poster igennem — det er det, Bankinspektøren faar Lov til. Men jeg undrer mig noget over, hvorledes man, naar man havde to saa forskellige Opgørelser som dem, vi her taler om, hvoraf dog Regeringen kunde acceptere den, som var omtrent 90 Mill. Kr. lavere end den anden, da saa let kan tale om, at Regnskabet for 1921 ikke kunde være andet end urigtigt.

Man har derefter for Nationalbankens Vedkommende — for nu at blive ved den — sagt, at derpaa fulgte et Opkøb af Aktier, som man i høj Grad fordømmer. Men dette Forhold er jo ikke begyndt *efter*, at Meddelelsen fra Landmandsbanken var udgaaet, og det viste sig, at der blev Uro om Aktierne, og deres Kurs sank; nej, denne Foranstaltning eller rettere denne Forretning fra Nationalbankens Side skriver sig fra Efteraaret 1921. Da er det, man træffer en Aftale, hvorefter der indskydes 10 Mill. Kr. kontant, og Nationalbanken belaaner i Virkeligheden op til 30 Mill. Kr. Landmandsbankaktier. Det er et ganske artigt Tab, Nationalbanken nu vil faa paa disse Aktier, men det er en Ting for sig. Det gaar altsaa ikke saaledes til, at efter at Meddelelsen er udsendt, og denne ikke virker tilstrækkeligt, saa begynder Opkøbene. Men det, jeg nu vil sige, er, at det forekommer mig, at man lægger Skylden et galt Sted. Nationalbanken har ganske sikkert sit Ansvar, men den var under et overordentligt Tryk ovenfra, fra Finansministeren og Handelsministeren. Den kongelige Bankkommissær